

2005-11-01

คนจข่าฯ จข่าฯ ไม่ขนิเสขข่าฯเจ้า

สนทศกตติ์ สนทศกตติ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

สนทศกตติ์, สนทศกตติ์ (2005) "คนจข่าฯ จข่าฯ ไม่ขนิเสขข่าฯเจ้า," *Jamjuree Journal*: Vol. 7: Iss. 3, Article 7.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.7.3.6

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol7/iss3/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

จุฬฟ้าไม่ปฏิเสธข้าพเจ้า

ผมจำได้ว่าขณะผมเรียนชั้นมัธยมปลายระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๔๙๖ ผมเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๔, ๕, ๖ โรงเรียนประจำจังหวัดสิงห์บุรี

“สิงห์วัฒนาพาห” วัดบางพุทธา อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผมเดินไปโรงเรียนจากที่พัก วัดโพธิ์แก้วพศุณ ตลาดสิงห์บุรี ประมาณ ๒ กิโลเมตรเศษ ไปกลับ ๔ กิโลเมตร ตอนกลางวันก็เดินมากินข้าวที่วัดโพธิ์แก้ว บางครั้งก็ไม่ได้กิน เด็กโรงเรียนราษฎรกินหมดก่อน แล้วหิวท้องเดินกลับโรงเรียน นานๆ เข้าก็เลิกกินข้าวเที่ยง นั่งในชั้นมีการบ้านก็ทำไปไม่มีก็อ่านหนังสือเรียนเป็นเวลา ๓ เดือนเต็ม

ศูนย์พัฒนกิจและนิ

ศูนย์พัฒนกิจและนิ

ระหว่างเดินไปโรงเรียน ผมชอบเดินผ่านหน้าศาลจังหวัดสิงห์บุรีเป็นประจำ ผมได้เห็นทนายความ ศาล อัยการ สวมเสื้อครุยตัวดำๆ มีแถบพาดบ่า เดินแถวๆ ศาลผมเริ่มฝึฝืนเรียนให้ได้เสื้อครุยบ้าง ผมได้ถามครูที่สอนผม ท่านก็ว่าจะต้องเรียนที่มหาวิทยาลัย วิชาธรรมศาสตร์และการเมืองท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ ผมคิดและฝึฝืนเสมอ บางครั้งผมนั่งวาดภาพคนสวมครุยธรรมศาสตร์และสวมครุยจุฬาฯ อีกท่านหนึ่งคือครูยงยุทธ โคตะมะ ป.ม., ธ.บ. สมัยนั้นดังมากในจังหวัดสิงห์บุรี ท่านจบป.ม. รุ่น ๖ โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม ท่านเป็นรุ่นพี่ผมด้วย ผมจบรุ่น ๑๔ สุดท้าย

ผมตั้งใจว่า จบ ม.๖ ผมต้องเรียน ๗, ๘ แน่นนอน จะได้เรียนกฎหมายที่ธรรมศาสตร์ได้ แล้วจะได้มาเป็นทนายความหรือนักกฎหมายตามที่ได้ฝึฝืนไว้ จากนั้นจนถึงวันนี้ผมได้เป็นทนายความแล้วใช้เวลากว่า ๕๐ ปี (๒๔๙๔-๒๕๔๔) จึงได้เป็นทนายความ

พรหมลิขิตหักเห เตี้ย (มาจากประเทศจีน) และคุณแม่ผมยากจนมาก มีลูก ๘ คน ชาย ๕ หญิง ๓ ผมเป็นคนที่ ๕ ไม่มีเงินเรียนต่อและต้องเรียนที่กรุงเทพฯ ต่างจังหวัดแถวๆ นั้นไม่มี ม.๗, ๘ ขณะเรียน ม.๔-๖ พี่ชายเป็นสัตวแพทย์อยู่สระบุรีก็ส่งเสียผมและน้องอีก ๒ คน เดือนละ ๑๐๐-๑๕๐ บาท ก็เพียงพอเพราะกินข้าววัด ผมมีเดีวี่กว้างอยู่หลายวันพี่ชายผมแนะนำให้ไปสมัครสอบครู ป.ป.หลักสูตร ๓ ปีจบ ได้เงินเดือน ๖๐ บาท (๖๐๐) ทุนจังหวัด คนได้หนึ่งของจังหวัดที่ได้ไปเรียน ส่วนผมไปสอบทุนส่วนกลางที่กรุงเทพฯ ความจริงอาชีพครูไม่ถูกกับนิสัยผมเลย ผมจำเป็นต้องไปสมัครเพราะไม่มีทางเลือกแล้ว พูดอย่างประชาพูนวิวัฒน์ ก็ต้องว่า “ก็ผมไม่มีทางเลือกนี่ครับ”

ผมเดินทางเข้ากรุงเทพฯ (พักที่โรงพักนางเลิ้งเพราะหลานชายของหลวงพ่อบุญศรีวัดโพธิ์แก้วเป็น ส.ต.ท. อยู่โรงพักนี้) ให้ผมพักในห้องท่านส่วนท่านเข้าเวรบ้าง ไปบ้านแฟนบ้าง ก็ไม่ได้อยู่ผมพักอยู่ ๑๐ วัน แต่ไม่ไปเที่ยวไหนๆ กลัวหลง เมื่อสมัครสอบครูส่วนกลางแล้วก็กลับสิงห์บุรี ไปอ่านหนังสือพอใกล้สอบก็มากรุงเทพฯ เข้าสอบที่สนามสอบโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา และผมสอบได้ทุนและเริ่มไปเรียน ป.ป. ที่โรงเรียนฝึกหัดครูนครราชสีมา กินอยู่หลับนอนเสร็จ พี่ชายส่งต่อ บางเดือนส่ง ๑๐๐ บาท บางเดือน ๑๕๐ บาท พอช่วงปิดเทอมผมมารับจ้างทำงานโรงพิมพ์ วุฒิศึกษาเงินเดือนใหญ่ บางเทอมเหลือเงินกลับ ๑๐๐ บาท ก็ยังเคยมี ๓ ปีผ่านไป ผมได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) ถ้าเป็นครูก็ได้ ๖๐ บาท (๖๐๐) ต่อเดือน แต่ผมมีความฝึฝืนและชอบเรียนเสมอ จึงสมัครสอบเข้าเรียน ป.ม. ที่โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยมเพื่อเอาทุนอีกก็ได้สนใจ ได้ที่ ๓๓ ขณะที่โรงเรียนรับเพียง ๓๕ ขณะผมเรียนอยู่นี้ ความหวังที่อยากจะได้เสื้อครุยธรรมศาสตร์ก็เริ่มแล้ว ผมสมัครเรียนธรรมศาสตร์ไปด้วย เมื่อผมจบ ป.ม. วิชาที่ธรรมศาสตร์ปี ๒ ผมก็หมดพอดี เริ่มเรียนปี ๓ ขณะที่ผมเข้าไปเป็นครูที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์เป็นเวลา ๒ ปี เศษๆ ผมก็จบจากธรรมศาสตร์

ผู้ที่ได้ปริญญาจากธรรมศาสตร์ กระทรวงศึกษาไม่ปรับวุฒิให้ จึงไม่ได้เงินเดือนตามวุฒิ ผมอยากไปอยู่มหาดไทยขึ้นมณฑลที่ อยากเป็นนักปกครอง อยากเป็นปลัดอำเภอกับเขาบ้าง แต่ก็ไปไม่ได้ ติดทุนที่กระทรวงศึกษาให้เรียน เงินเดือนก็ไม่ได้ปรับตามวุฒิ คงเป็นชั้นตรีซิดเหล็ก (ไม่ได้ชั้นโทเร็วๆ) ข้าราชการกระทรวงศึกษาที่จบจากจุฬาฯ คณะครุศาสตร์หลักสูตร ๒ ปี จบแล้วจะได้ปรับวุฒิเป็นชั้นโทเลย กรมมีทุนให้ทุกปี ทุนประเภท ข แต่ต้องสอบเข้าเอง ตามโควต้าที่กรมให้ ประเภท ข ให้ ๘ คน ถ้าสอบที่จุฬาฯ ได้ ๑-๘ ก็ได้เข้าเรียน ส่วนประเภท ก ๕ คน ไม่ต้องสอบกรมส่งเรียนเลย

เมื่อพูดถึงจุฬาฯ มหาวิทยาลัยนี้ผมมีเจตคติที่ว่าจะต้องรวยและเก่งจริงๆ ถึงจะเรียนได้ ผมไม่เคยไผ่ผื่นเลย เพราะผมเจียมตัว มหาวิทยาลัยชั้นนำ ชั้นหนึ่งของประเทศ ก่อตั้งโดยพระบรมราชองค์การของรัชกาลที่ ๖ ไม่ใช่เกิดจากพระราชบัญญัติเหมือนมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานกำเนิดจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้จัดตั้งสำนักฝึกวิชาข้าราชการพลเรือนเมื่อ พ.ศ.๒๔๔๒ ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก เมื่อ ๑ เมษายน ๒๔๔๕ หลังเสด็จขึ้นเถลิงถิราชสมบัติเพียง ๕๒ วัน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้สถาปนาโรงเรียนมหาดเล็กซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาพระราชทานนามว่า “โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เมื่อ ๑ มกราคม ๒๔๕๓ ต่อมาโรงเรียนข้าราชการพลเรือนได้พัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนได้ดีในระดับที่พึงประสงค์แล้ว สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ๒๖ มีนาคม ๒๔๕๙ อย่างหวังเลยชาตินี้ถึงจะสมัครสอบ ก็ไม่มีทางได้ยากมากฯ บุญบารมีไม่ถึงแก่ “ผมไม่ไผ่สูงจนเกินศักดิ์”

กรมวิธานมีประกาศ มีทุนประเภท ก จำนวน ๕ ทุน สำหรับข้าราชการครูที่ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี มีวุฒิปริญญาตรี และวุฒิป.ม. หรือ พ.ม. เข้าเรียนจุฬาฯ โดยไม่ต้องสอบเข้า ส่วนประเภท ข ๔ ทุน คุณวุฒิ เช่น ประเภท ก แต่ต้องสอบเข้าเองและได้ในโควตา ๑-๔ ก็จะได้รับการอนุญาตให้เรียนต่อโดยได้รับเงินเดือนเต็ม หลักสูตร ๒ ปีนี้ แต่ข้าราชการครูที่เข้าเรียนเพียง ๑/๒ ปี เพราะมีวุฒิม. หรือ พ.ม. อยู่แล้ว ผมไม่สนใจ เมื่อคณะครุศาสตร์ประกาศรับสมัครผู้มีคุณสมบัติดังกล่าว มีเพื่อนฯ พี่ๆ หลายคนแนะนำให้สมัคร เพื่อจะได้เรียนแล้วมาเพิ่มวุฒิเพิ่มเงินเดือนจบแล้ว เป็นครูใหญ่โดยไม่ต้องสอบเพราะเงินเดือนตั้ง ๑๗๐ บาท (๑,๓๐๐) เพราะตัวเองก็กินอยู่แค่ ๑๑๐ (๘๕๐) ผมนอนคิดอยู่ ๒-๓ วัน และได้คุยกับหลวงพี่พระองค์ที่ผมอยู่กับท่านที่คณะสกล ๓ วัดมหาธาตุฯ ท่านพระจันทร์ ปัจจุบันท่านเป็นเปรียญ ๙ ประโยค รองเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ ผมก็ยังไม่มาหาสู่และพักกับท่าน เมื่อมากรุงเทพฯ ท่านบอกว่า สนทักก็ สมัครเถอะอย่ากลัว ไม่ลองไม่รู้ ความกลัวเป็นอวิชชา ผมตัดสินใจไปสมัครส่งเดช วันสุดท้ายมีครูสมัครประเภท ข ๒๔ คน ทั้งบัณฑิตจากจุฬาฯ ธรรมศาสตร์

วันประกาศผลมาถึง ผมไม่สนใจ ไม่ไปฟัง ไม่ไปดู ผมก็ทำงานตามปกติที่กรมสามัญเพราะได้ทำเรื่องมากรมสามัญแล้ว แต่ยังไม่เสร็จกรมสามัญขอตัวมาทำงานไปก่อนเที่ยงวันพอดีลงไปกินข้าวเที่ยงรุ่นพี่ผมที่ได้คัดเลือกเข้าประเภท ก. บอกว่าสนทักก็สอบได้ที่ ๔ ในจำนวน ๔ คน และเป็นผู้ชายคนเดียวที่ได้ นอกนั้นเป็นผู้หญิงล้วน ผมนิ่งและดีใจ ได้อย่างไรหนอ แล้วคิดต่อไปว่าหลังจากนี้ ๑๔ เดือน เราคงเป็นชั้นโทแล้ว เมื่อเรียนจบหลักสูตรนี้ ผมไปจุฬาฯ ได้ดูผลประกาศจริงๆ ผมได้ที่ ๔ อีก ๗ คนนั้นเป็นบัณฑิตจากจุฬาฯ อ.บ.,พ.ม. (๓ คน) วท.บ.,พ.ม. (๓ คน) อีกคนจากเกษตร ศส.บ., พ.ม. ส่วนผมจากธรรมศาสตร์ กรมวิธานมีประชุมอนุญาตให้ข้าราชการทั้ง ๔ คน เข้าเรียนคณะครุศาสตร์เป็นเวลา ๑ ๑/๒ ปี โดยได้รับเงินเดือนขณะเรียน ส่วนผมรับราชการมา ๓ ปีเศษ ขออนุญาตเข้าเรียนสาขาบริหาร หวังจะเป็นศึกษานิเทศก์ ทางคณะครุศาสตร์ก็อนุญาต

วันปฐมนิเทศมาถึง ท่านคณบดี ศ.พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา ประมุขนิสิตปริญญา คือ พวกผมทุกคนทั้งประเภท ก.และ ข. รวมทั้งนิสิตที่จบปริญญาตรีที่สอบเข้าได้รวมแล้ว ๖๐ กว่าคน แต่พวกหลังนี้เรียน ๒ ปีเต็ม ไม่มีวุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มีพวกผม ๑ ๑/๒ปี ไม่ต้องเรียนวิชาครู

ท่านคณบดีพูดว่าทุนกระทรวงศึกษาประเภท ข. มีผู้ขายได้คนเดียว ท่านบอกว่าอ่านคำตอบแล้วแยกไว้ ต่างหาก เขาตอบดีมากถูกใจฉันมาก และจุฬาฯ ก็มีความคิดอย่างที่เขาคิดเขาตอบ ผมยึดถือนิดๆ เพราะทั้งประเภท ก. และ ข. มองมาที่ผม ผมพูดว่าไม่เฝ้าว่าจะได้

ผมเริ่มเข้าเรียนที่จุฬาฯ ปี ๒๕๐๗ และกลางปี ๒๕๐๘ ก็จบ ผมได้อะไรมากมายจากการเรียนที่จุฬาฯ ต้องอ่านหนังสือ ต้องเขียนรายงาน ต้องอภิปรายหน้าชั้น สาขาบริหารต้องฝึกงานที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา ๓ เดือน ขณะเรียนผมก็นำรายงานของมามาเขียนเรียบเรียงปรับปรุง แล้วลงวารสารมิตรครู เป็นบทความก็ได้ค่าสมนาคุณบ้างพอค่ารถเมล์ไปกลับ จุฬาฯ ท่านพระจันทร์ ขณะนั้นค่ารถไปกลับ ๖๐ สตางค์ เทียวละ ๓๐ สตางค์ ผมก็ได้ขึ้นรถ สาย ๒๕ ท่าเตียน ปากน้ำ และรถบขส. ผ่านจุฬาฯ จากท่าพระจันทร์ไปสวนลุม ผมเรียน ๑ ปีเต็ม วิชาข้อเขียนก็ผ่านหมด เหลือ ๖ เดือน ผมก็เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่องการสำรวจความต้องการของสมาชิกคุรุสภาเฉพาะข้าราชการครู จังหวัดพระนคร หลังจากสำเร็จแล้วผมได้ทำเรื่องและวุฒิให้ ก.พ. กำหนดเงินเดือนและได้ปรับวุฒิเป็นชั้นโท ๑๗๐ บาท (๑,๓๐๐) แต่บุญไม่ถึงชั้นโท กระทรวงศึกษาฯ ผมสมัครสอบพัฒนาการได้และขอโอนไปกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรมพัฒนาชุมชนถามมาว่าจะขัดข้องไหม กระทรวงศึกษาฯ ยังไม่ตอบผมวิ่งเต้นสุดตัวเลย จุฬาฯ รุ่นพี่ คือ พี่ปริดา จันทบุบผา อ.บ., พ.ม., M.A. ท่านไปพบอาจารย์อภัย จันทวิมล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อช่วยให้ผมได้โอนไปโดยไม่ต้องใช้ทุน และในที่สุด ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีศึกษาฯ อนุญาตให้โอนไปกรมพัฒนาชุมชน โดยงดการใช้ทุน

ผมได้มามหาดไทย แล้วถึง ๒๕๑๙ ได้โอนไปสำนักงานจังหวัดยโสธรสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แล้วย้ายเป็นเลขานุการผู้ว่าฯ กิตติ ท่านศรีพงศ์ สระวาสี และสอบปลัดอำเภอระดับ ๕ ได้ ก็โอนไปปกครอง เป็นปลัดอำเภอหลายแห่ง หลายจังหวัด ที่ผมประทับใจที่สุดคือมาอยู่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยะลาและนราธิวาส ด้วยบารมีจุฬาฯ ผมใกล้ชิดพระยุคลบาท สถาบันพระมหากษัตริย์มาก ทุกปีนิสิตเก่าจุฬาฯ จะเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพฯ และถ่ายภาพทุกปีกับพระองค์ฯ พระองค์จะทรงเป็นกันเองกับพวกเราเหมือนเรียนในจุฬาฯ ปี ๒๕๓๖ ขณะนั้นผมเป็นปลัดอาวุโสระดับ ๗ อ.ธารโต จังหวัดยะลา ผมไปราชการจังหวัดหัวน้ำสำนักงานจังหวัดบอกว่า ปลัดไปร่วมโต๊ะเสวยที่พระที่นั่งทักษิณแทนนายอำเภอจะนายอำเภอไปราชการ กทม. ผมรีบขับรถไปแต่งเครื่องแบบที่ธารโต วันนั้นผมขับรถเร็วที่สุดในชีวิตผม เพราะต้องรีบมาขึ้นรถที่จังหวัด และกั้นเหตุการณ์จริงๆ บุญบารมีจริงๆ ผมเข้าร่วมโต๊ะเสวย ซึ่งโต๊ะที่นั่งในห้องนั้นมี ๖ โต๊ะ โต๊ะที่ผมนั่งห่างจากโต๊ะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เกิน ๑ ฟุต และห่างจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถไม่เกิน ๒ ฟุต ผมได้ชมบารมีล้นเกล้าทั้งสองพระองค์อย่างใกล้ชิด ผมทานแต่ผลไม้ไม่มีอาหาร ในจานผม คนเสิร์ฟอาหารคนหนึ่ง (ทราบภายหลังว่าเป็นนิสิตเก่าจุฬาฯ เป็นนางสนองพระโอษฐ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ) มองผม เห็นเข็มจุฬาฯ ที่อกเสื้อผมแล้วพูดว่า พี่ทำไมไม่ทาน ผมตอบว่ายังไม่ออกเจ๊ก ๒ วันจึงออก หนูจะไปเอาอาหารเจมาให้แล้ว ก็นำมาให้ผม ผมก็เริ่มทานอาหารเจเมื่อออกมาอยู่ต่างจังหวัด งาน ๒๓ ตุลาคม ของทุกปี จะมีงานจุฬาฯ พวกนิสิตเก่าได้ใกล้ชิดกันมาก รักกัน ช่วยกัน ไม่ว่างานส่วนตัว ราชการนี่คือ...จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผมภูมิใจที่ได้เป็นคนจุฬาฯ และคำว่าคนจุฬาฯ จึงเป็นคำขลัง ใครมีคำนี้อยู่ในประวัติก็เหมือนมีตราประทับกันคุณภาพคับแก้วมายาวนาน จากรุ่นสู่รุ่น จากกาลสู่กาล ขึ้นชื่อว่าคนจุฬาฯ แล้ว ทำงานดีมีฝีมือไม่แพ้ใคร กับอีกความเชื่อที่มั่นใจได้ ไม่มีคนจุฬาฯ ผู้ใดจะไม่รู้สึกสำนึกในพระคุณสถาบัน และจะอยากตอบแทนเสมอเพื่อเป็นกตเวทิตาถ้ามีโอกาส